

SÁMIID RIEKKASEARVI
Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Guovvamánnu ● Guovvamánno ● Goevte ● Februari 2010

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post ssr@sapmi.se

Jokkmokks marknad

SSR deltog i år på marknaden med flera aktiviteter. Under hela marknaden fanns Renlycka på plats och arrangerade bl.a. omtyckta provsmakningsupplevelser. SSR hade också tagit initiativ till ett öppet seminarium som handlade om den nya samepolitiken. Till mötet hade SSR inbjudit representanter från såväl regering, sametinget som riksdagen. Ett 30-tal åhörare deltog på seminariet. Mycket av seminariet kom att handla om behovet av att konsultera det samiska folket innan regeringen gör ett nytt försök att formulera en ny samepolitik. En viss självkritik framkom från regeringens representant Magnus Kindbom. Även den socialdemokratiska riksdagskvinnan Helen Pettersson framförde synpunkter om att ett nytt försök att formulera en ny samepolitik kräver delaktighet och konsultation med det samiska folket och dess företrädare.

i-Renslakt

SSR bedriver ett pilotprojekt som syftar till att utveckla ett nytt IT stöd för hanteringen av renslakt; i-Renslakt. Med hjälp av det nya datastödet så kommer slaktdatahanteringen att underlättas och effektiviseras. Ett viktigt mål med det nya systemet är att skapa snabbare processer med högre informationskvalitet i slaktdata vilket kommer att vara till fördel för såväl renägare som slakterier. Bland annat kommer renägarna att kunna få snabbare betalt av såväl slakterier som Sametinget (prisstödet).

Projektet närmar sig nu sitt slut och en första version av detta IT stöd kommer att börja marknadsföras inom kort. Det är vår förhoppning att en stor del av Sveriges renslakterier kommer att ansluta sig till systemet

Samisk folkhälsa

Under februari har SSR deltagit i flera aktiviteter som har berört samisk folkhälsa.

Under Jokkmokks marknad deltog SSR i ett nordiskt forskningsseminarium gällande olika aspekter på samisk hälsa. Det var framförallt lärorikt och inspirerande att ta del av erfarenheter från Norge. Norska staten och norska forskare ligger långt före Sverige i dessa frågor Svenska Folkhälsoinstitutet(FHI) presenterade under månaden sitt regeringsuppdrag att undersöka de fem svenska nationella etniska minoriteternas hälsostatus. SSR har redan

tidigare varit mycket kritisk till detta uppdrag. Vår grundkritik har handlat om att man inte särskiljer urfolket samerna från övriga minoriteter samt att regeringen har avsatt allt för lite resurser för detta arbete. Dessvärre kan vi nu konstatera att då studien föreligger så har all vår kritik besannats. Frågor som rör samisk folkhälsa har inte stärkts i något avseende av den nu genomförda studien. Som en jämförelse kan nämnas att då norska staten gör motsvarande arbete för att kartlägga norska samers hälsosituation så avsätter man 12 miljoner norska kr medan svenska staten avsätter 700 000 kr för att undersöka fem etniska grupper!

Under februari har också SSR tillsammans med Västerbottens Läns Landsting (VLL) genomfört ett seminarium i Vilhelmina. Till mötet var inbjudan i första hand personal och politiker inom primärvården. Det stränga klimatet (-37 grader) begränsade förmodligen deltagandet något men de som deltog på seminariet tog till sig kunskapen som serverades och lovade att förbättra arbetet med den samiska folkhälsan. VLL skall ha erkänsla för att man deltagit i detta initiativ.

Visionsarbetet

Arbetet med att ta fram underlag för en nu vision för SSR:s arbete har nu inletts. En arbetsgrupp jobbar nu med att ta fram underlag som kommer att diskuteras på Landsmötets ombudsmöte. I arbetsgruppen sitter:

Jörgen Jonsson, Gudrun Kuhmunen, Åsa Nordin, Elisabeth Hultqvist, Lars-Anders Baer, Ana Fjällgren och Anders Blom.

Försäkringserbjudande för renskötsel företag – Ett förmånserbjudande

Vi söker en testgrupp för avgiftsfri genomgång av företags- och fordonsförsäkringar. Minst 20 företag, först till kvarn gäller. Detta för att få ett underlag inför framtida försäkringserbjudanden från Försäkringsgivare för våra medlemmars företag, som grupp. För dig som deltar innebär detta en möjlighet att gratis få en genomgång av dina försäkringar samt en möjlighet att förbilliga ditt försäkringsskydd.

Är du intresserad?

Anmäl ditt företag, med namn, adress och telefonnummer till Stefan Johansson, stefan@sapmi.se eller 090-14 11 85

Påminnelse om gruppförsäkringar för SSR:s medlemmar

SSR har tillsammans med vår försäkringsförmedlare Sigillet i Umeå gjort en översyn av våra gruppförsäkringar för att säkerställa att vi erbjuder en konkurrenskraftig försäkring till våra medlemmar. Vi har jämfört erbjudanden från olika försäkringsbolag vilket har resulterat i att vi tecknar avtal med Länsförsäkringar.

Våra gruppförsäkringar är en förmån för alla enskilda medlemmar i samebyar och sameföreningar som är anslutna till Svenska Samernas Riksförbund. Gruppförsäkringen är ett enkelt sätt att skaffa ett prisvärt försäkringsskydd för dig själv och din familj. Förutom en konkurrenskraftig premie har gruppförsäkringen vissa unika förmåner och du anpassar den själv till din aktuella familjesituation.

Erbjudandet omfattar **Gruppförsäkringar** (Liv-, Olycksfalls-, Sjuk- och Barnförsäkring), **Sjukvårdsförsäkring**,

Ersättningsförsäkring samt **Olycksfallsförsäkring för medhjälpare**.

Mer information om de olika försäkringarna finns på SSR:s hemsida www.sapmi.se

Har du frågor är du välkommen att kontakta:

Sigillet Fond & Försäkring i Umeå, tel 090-10 84 50

Länsförsäkringar, sjukvard@lansforsakringar.se

Svenska Samernas Riksförbund, tel 090-14 11 80

Lodjur

Naturvårdsverket meddelade 10 feb att antalet lodjur som får fällas inom renskötselområdet blir endast 127 st. Detta är mindre än vad SSR hoppades på. Med anledning av detta överklagar SSR Naturvårdsverkets beslut i den del som rör antalet djur. Dock är SSR positiva till de delar i beslutet som rör villkoren, bl a förlängd jakttid. SSR kommer att fortsätta ha möten med Naturvårdsverket och länsstyrelserna under våren. Mer information kommer.

Viltförvaltningsdelegationerna

SSR och SSR:s rovdjursgrupp har tillsammans nominerat ledamöter till de nyinrättade viltförvaltningsdelegationerna. SSR har också fått möjlighet att nominera Sametingets representanter i Viltförvaltningsdelegationerna, Vi vill tacka de personer som visat intresse för att vara med i detta arbete.

VindRen

Nu har det första seminariet i VindRen projektet hållits i Umeå. Seminariet handlade om samråd. Seminariet var välbesökt av såväl samebyar, myndigheter och projektörer. Material och presentationer från seminariet finns utlagda på SSR:s hemsida.

Utbildning om MKB/SKB

Inom projektet *Strategier för samisk markanvändning* håller SSR på att arbeta fram en vägledning för vad en MKB ska innehålla gällande renskötseln, socioekonomiska konsekvenser, kulturmiljö, traditionell kunskap, landskapsperspektiv m.m.

Som en del av det här arbetet vill vi nu bjuda in företrädare för samebyarna till en första utbildning som främst ska fokusera på:

- Grundläggande kunskap om den lagstiftning, internationell och nationell, som ger stöd åt samernas rätt till deltagande och som reglerar MKB-processen.
- Vad är en MKB och vilket syfte har den?
- Hur omfattande ska en MKB vara? Avgränsning, samråd, överenskommelse
- Vägledningens innehåll
- Särskilt om socioekonomiska konsekvenser och samiska kulturmiljöer

Separat inbjudan har gått ut till samebyarna. Vid frågor kontakta Ragnhild Svonni på ragnhild@sapmi.se eller 070-561 66 06.

Inspiration och rådgivning

Under mars fortsätter SSR:s projekt Renlycka och Samisk turismutveckling att åka runt i Sápmi och hålla inspirationsträffar för samiska företagare inom köttförädling eller samisk turism.

VisitSápmi

Vi har nu bestämt oss för att använda VisitSápmi som beskrivning och namn för arbetet med att utveckla samisk besöksnäring. Senare under året kommer vi att bilda en organisation med detta namn, och så småningom kommer ett helt marknadsföringskoncept kopplas till VisitSápmi. Referensgruppen för VisitSápmi som består av erfarna företagare har träffats och diskuterat kriterierna för sigillet som skall kvalitets säkra och ursprungsmärka samisk besöksnäring.

Tillsammans med Renlycka och Gaaltijes motorprojekt för samisk turismutveckling har vi genomfört inspirationsmöten runt om i Sápmi. I slutet av mars fortsätter dessa i de nordligaste delarna. Vi har träffat många aktiva och blivande samiska företagare och vi följer upp dessa möten med rådgivning och stöd utifrån företagarens behov. Kunde du inte komma på någon av träffarna? Ingen fara – det är bara att kontakta oss för en diskussion kring ditt företagande.

Dan Jonasson påbörjar sin anställning inom VisitSápmi den 1 mars. Dan kommer att sitta i Östersund och har kontor i anslutning till Ol-Johan Sikku, Renlycka. Dan Jonasson når du på dan.j@sapmi.se eller 070-346 56 06

Dan Jonasson på fiske hos det samiska företaget Anariset i Jämtland.

Lennart Pittja kommer att berätta om sina 15 år av företagande inom samisk turism på Lopmie Naestie den 4 mars kl 13 på Härjedalens fjällmuseum. Temat på föreläsningen är "Samisk turism – på riktigt".

Kvinnors företagande

17-18 februari arrangerade Tillväxtverket tillsammans med Länsstyrelserna i Norr- och Västerbotten konferensen "Kvinnors företagande- en tillväxtfaktor att räkna med". Ca 250 kvinnor från Norr- och Västerbotten deltog vid konferensen som hölls på Pite Havsbad. Syftet med konferensen var bl. a. att lyfta fram goda exempel på kvinnors företagande. Sophia Rehnfjell och Anna-Marja Kaddik som gick CONNECT Sápmi programmet 2008, var inbjudna för att berätta om sitt samiska turistföretag Skajrie som de driver tillsammans.

Repatrieringskonferensen

Den 11-12 mars, under Ubmejen Biejvieh, Samiska veckan, anordnas ytterligare en Repatrieringskonferens på Västerbottens Museum. Detta är en efterföljare till konferensen i Tärnaby i oktober 2009. Arrangemanget anordnas av Västerbottens museum och Cesam, Umeå universitet. Repatrieringskonferensen är öppen för alla och kostar ingenting. För mer information om konferensen besök hemsidan: www.samiskaveckan.se

Stöd för de nationella minoritetsspråken

Institutet för språk och folkminnen fördelar statsbidrag som har till syfte att ge enskilda personer bättre förutsättningar att tillägna sig och använda sitt nationella minoritetsspråk genom att stärka deras läs- och skrivfärdigheter i minoritetsspråket.

Bidrag lämnas exempelvis för pedagogisk verksamhet på det språk som ska läras in, språkprojekt som riktas till barn och deras föräldrar eller läsfrämjande insatser. Dessutom lämnas bidrag till insatser för att öka enskildas kunskaper om flerspråkighet, språket som kulturbärare eller språköverföring mellan generationer. Insatser som riktas till barn och ungdomar främjas särskilt.

Sameföreningar kan söka pengar enskilt eller tillsammans med en eller flera andra föreningar. Sista ansökningsdag är 1 maj 2010.

Mer information samt ansökningsblankett finns på www.sofi.se

Skansen söker renskötare som kan berätta om biologisk mångfald och traditionell kunskap

Skansen uppmärksammar det av FN utsedda Biodiversity året 2010. De planerar bl. a. programdagar i samevistet. Därför söker de en renskötare som kan berätta om renskötsel utifrån renens behov, olika renbeten, miljöpåverkan förr och nu. Det ska vara en person som trivs med att framträda och berätta för andra. Tidpunkten är helgerna i juni. 5-6 (den 5 uppmärksammar vi också Världsmiljödagen) 11-12 eller 19-20. För mer information kontakta Anna-Vera Nylund, Museilärare, Stiftelsen Skansen 08-442 81 84 eller anna-vera.nylund@skansen.se

Vill du medverka i en Bok?

"Jag är same." Det arbetsnamnet på den bok som ska ges ut i början av 2011. Den ska innehålla ett antal kortare berättelser om hur det är att leva som same från Västerbotten. Kanske är du en av dem som vill medverka? Alla med samiskt ursprung och/eller de som identifierar sig själva som samer och dessutom har anknytning till Västerbotten är välkomna att skicka in sina bidrag. Du bestämmer själv vad du vill berätta om. Du får skriva hur långt eller kort som helst. På svenska eller samiska. Boken kommer – åtminstone till en början – att ges ut på svenska.

Det är tre parter som samarbetar om denna bok Västerbottens museum, Nordiska museet och föreningen Liv i Sverige. Boken är till stor del finansierad av EU-projektet "De nordliga kulturtraditionerna". Skicka in din berättelse, senast den 9 april 2010. Den ska skickas utskriven på papper till projektledaren under adress: "Jag är same", Liv i Sverige, c/o Ingrid Sjökvist, V Kanalgatan 23, 151 71 SÖDERTÄLJE

Vid frågor kontakta Ingrid Sjökvist 08-550 164 75 eller ingrid.sjokvist@telia.com

Några av de möten SSR deltar i mars

6-14 mars Samisk vecka i Umeå

8 mars Internationella kvinnodagen, Kvinnors företagande, lunchseminarium med näringsminister Maud Olofsson, Länsstyrelsen Västerbotten

- 8 mars Umeå kommun informerar om den nya minoritetsreformen, Umeå Folkets Hus kl 18.00–20.00
- 10 mars Etablering av kvalitetssigillet Renlycka, heldagsmöte på Umeå Folkets Hus
- 11-12 mars Repatrieringskonferens, Umeå
- 13 mars Utbildning om Info-stickan, Diehtosággi, Umeå
- 15 mars Utbildning om MKB/SKB, Kiruna
- 18 mars Årsmöte för Västerbottens museums samiska referensgrupp, Storuman
- 22 mars Inspiration och rådgivning, Karesuando
- 23 mars Inspiration och rådgivning, Soppero
- 24 mars Inspiration och rådgivning, Gällivare
- 25 mars Inspiration och rådgivning, Kiruna
- 30 mars Utbildning om MKB/SKB, Jokkmokk

Telefonnummer

Anders Blom	090-14 11 26	070-514 44 80
Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Björn Linder		070-336 26 16
Helén Larsson	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Stefan Johansson	090-14 11 85	
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau		070-736 14 19
Eva Wiklund	090-14 11 73	070-248 07 30
Ol-Johán Sikku		070-171 80 34
Ragnhild Svonni		070-561 66 06
Dan Abrahamsson		070-554 90 00
Mirja Lindberget		073-656 61 68
Lennart Pittja		070-668 15 77
Jörgen Jonsson		070-570 55 56
Dan Jonasson		070-346 56 06

SSRs projekt Renlycka och Samisk turismutveckling inbjuder till

Inspiration och rådgivning för samiska företagare och ungdomar

Vi söker dig som vill lära dig mer, komma igång eller utveckla ditt företag inom köttförädling eller samisk turism.

Träffarna kommer att innehålla presentationer av inspiratörer, workshops inom olika intresseområden och möjligheter till individuell rådgivning.

PROGRAM FÖR INSPIRATIONSTRÄFFAR

16.30 Kaffe med tilltugg
17.00 Introduktion samt information om Renlycka och Samisk turismutveckling
Inspiratörer berättar om sitt företagande
19.00 Middag
20.00 Diskussion om framtiden
Individuell rådgivning

VECKA 12

Mån 22 mars Karesuando, Tingssalen
Tis 23 mars Soppero, Sopperogården
Ons 24 mars Gällivare, Ávki
Tors 25 mars Kiruna, Camp Ripan

ANMÄLAN

Till SSRs kansli på telefon: 090-14 11 80 eller via e-post: ssr@sapmi.se

MER INFORMATION

Ol-Johán Sikku, ol-johan@renlycka.se 070-171 80 34.
Eva Wiklund, eva@renlycka.se 070-248 07 30.
Lennart Pittja, lennart@sapmi.se 070-688 15 77.